

INFORMACJA PRASOWA z dn. 27/11/2024

Debata Ekspercka Szkola Główna Handlowa w Warszawie & Fundacja PALETA & Instytut Quant Tank

27/11/2024, godz. 15.30-19.00, SGH, budynek S – aula S.1

pt. „MECENAS I KOLEKCJONER”

Sesja 1 – MECENAS

Paneliści:

dr hab. Lidia Danik, prof. SGH – Katedra Marketingu Międzynarodowego, SGH;
kierownik Podyplomowych Studiów „Menedżer Kultury”

Rafał Kamecki – prezes ARTINFO.pl

Maks Kraczkowski – chief strategic advisor Euro Asia Council;
były wiceprezes zarządu PKO BP

Małgorzata Łobocka – zastępczyni dyrektora ds. komunikacji i edukacji w Muzeum
Narodowym w Warszawie

Prowadzący:

Marcin Rosołowski – wiceprezes Fundacji XBW; Galeria Delfiny

WERNISAŻ WYSTAWY KONKURSU INSPIRACJE 2024 – wręczenie nagród laureatom

dr Marcin Dąbrowski – Kanclerz Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie

Jakub Fijewski – prezes FIJEWSKI GALLERY (Warszawa-Zurich-Chicago)

prof. dr hab. Piotr Wachowiak – JM Rektor Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie

Maria Wollenberg-Kluza – prezes Fundacji Sztuki Współczesnej „PALETA”

Sesja 2 – KOLEKCJONER

Paneliści:

Artur Dumanowski – dyrektor Departamentu Projektów Aukcyjnych, DESA Unicum

dr hab. Paweł Felis, prof. SGH – Instytut Finansów, SGH

Jarosław Mańka – reżyser i producent, dziennikarz

dr Izabela Rudzka – Instytut Finansów Korporacji i Inwestycji, SGH

Prowadzący:

Juliusz Bolek – przewodniczący Rady Dyrektorów; Instytut Biznesu

Kluczowe zagadnienia *:

(*) Opinie wyrażone w niniejszej zestawieniu są opiniami autorów i nie przedstawiają stanowisk instytucji.

1. Czy w Polsce istnieje rozwinięty mecenat kultury?
2. Czy mecenat instytucjonalny w Polsce dopasowany do potrzeb twórców?
3. Czy istnieją zachęty dla bogatych przedsiębiorców, aby poświęcali część swoich środków dla wsparcia kultury?
4. Czy istnieje zainteresowanie galerii, aby pełnić funkcję mecenasa?
5. Czy istnieje mecenat prywatny (na wzór dawnych wieków)?
6. Czy Ministerstwo Kultury wywiązuje się z funkcji mecenasa?
7. Czy mecenat zawsze musi być w formie pieniężnej?
8. Czy mecenat powinien być skierowany głównie do młodych twórców?
9. Czy dojrzały twórca powinien być objęty mecenatem instytucjonalnym?
10. Czy jedynie twórcy profesjonalni powinni być objęci mecenatem instytucjonalnym?
11. Czy muzea polskie można zaliczyć do mecenasów kultury?
12. Czy środki publiczne na wsparcie tworzenia dzieł artystycznych powinny być nakierowane na rozwój instytucji kultury?
13. Czy środki publiczne na wsparcie tworzenia dzieł artystycznych powinny być bezpośrednio dystrybuowane do artystów z ograniczeniem pośrednictwa instytucji kultury?
14. Czy jest perspektywa dla tworzenia pozamuzealnych publicznych kolekcji sztuki?
15. Czy Ministerstwo Kultury powinno sprawować nadzór nad istotnymi zbiorami/eksponatami wszystkich instytucji publicznych w Polsce (w tym domów kultury, bibliotek publicznych, jednostek samorządowych, etc.)?

Pyt.	Sesja: MECENAS					WERNISAŻ			Sesja: KOLEKCJONER				
	L.Danik	R.Kamecki	M.Kraczkowski	M.Łobocka	M.Rasołowski	J.Fijewski	M.Wollenberg	J.Bolek	A.Dumanowski	P.Felis	J.Mańka	I.Rudzka	
1	NIE	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE	NIE	NIE		Raczej NIE	NIE	NIE	
2	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE		NIE	NIE	NIE	
3	TAK	NIE	Raczej NIE	TAK	TAK	NIE	NIE	NIE		Raczej NIE	NIE	NIE	
4	Raczej NIE	NIE	Raczej NIE	NIE	NIE	TAK	NIE	NIE		Nie wiem	NIE	NIE	
5	Raczej TAK	NIE	Raczej NIE	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE		Raczej TAK	NIE	TAK	
6	NIE	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE		Raczej NIE	NIE	NIE	
7	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE		NIE	NIE	NIE	
8	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	TAK		Raczej TAK	NIE	NIE	
9	TAK	TAK	TAK	Różnie	TAK	TAK	TAK	TAK		Raczej NIE	TAK	TAK	
10	NIE	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	TAK		Raczej TAK	NIE	NIE	
11	NIE	TAK	Raczej TAK	NIE	NIE	NIE	NIE	TAK		Raczej NIE	TAK	NIE	
12	To zależy	TAK	Raczej NIE	NIE	TAK	NIE	NIE	NIE		To zależy	TAK	TAK	
13	To zależy	NIE	TAK	NIE	NIE	TAK	TAK	NIE		Raczej TAK	NIE	To zależy	
14	NIE	TAK	TAK	NIE	NIE	TAK	TAK	NIE		To zależy	TAK	TAK	
15	TAK	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	TAK	TAK		Raczej TAK	TAK	TAK	

16. Czy gromadzenie dzieł jest jednoznaczne z mecenatem?
17. Czy zbiory muzealne są rzeczywistym obrazem polskiej sztuki?
18. Czy reprezentacyjne kolekcje np. banków odzwierciedlają aktualne trendy sztuki polskiej?
19. Czy zakupy dzieł sztuki do zbiorów państwowych (z środków publicznych) powinny kierować się zasadą posiadania przynajmniej pojedynczych prac każdego profesjonalnego twórcy?

20. Czy prywatne kolekcje mogą konkurować na plus ze zbiorami państwowymi?
21. Czy kolekcje prywatne powstają z pobudek emocjonalnych?
22. Czy kolekcje prywatne powstają z pobudek finansowych?
23. Czy kolekcjonerami są znawcy sztuki?
24. Czy instytucja publiczna obdarowana kolekcją dzieł powinna mieć obowiązek dbałości o dar?
25. Czy obdarowany podmiot powinien mieć obowiązek składania okresowych (rocznych) sprawozdań o stanie kolekcji i sposobie jej użytkowania?
26. Czy kolekcja będąca darem, a zaniedbana powinna być przekazana innemu podmiotowi?
27. Czy obecnie gromadzone dzieła w kolekcjach instytucjonalnych są dobierane wg panującej „mody”, często z pominięciem wartościowych obiektów?
28. Czy jest wystarczająca informacja medialna o zbiorach polskiej sztuki?
29. Czy sposób organizacji rynku sztuki w Polsce sprzyja budowaniu postaw kolekcjonowania sztuki?
30. Czy kolekcjonerzy mogą liczyć na instytucjonalne wsparcie w zakresie wiedzy o artystach i ich twórczości?

Pyt. nr	Sesja: MECENAS					WERNISAŻ			Sesja: KOLEKCJONER			
	L.Danik	R.Kamecki	M.Kraczkowski	M.Łobocka	M.Rosołowski	J.Fijewski	M.Wollenberg	J.Bolek	A.Dumanowski	P.Felis	J.Mańka	I.Rudzka
16	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE	NIE		NIE	NIE	NIE
17	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE		Raczej NIE	NIE	NIE
18	NIE	TAK	Raczej TAK	TAK	TAK	NIE	NIE	NIE		Nie wiem	NIE	NIE
19	NIE	NIE	Raczej TAK	NIE	TAK	TAK	NIE	TAK		Raczej TAK	NIE	Nie wiem
20	Różnie	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK		Raczej NIE	TAK	TAK
21	Raczej Tak	TAK	Raczej TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE		To zależy	TAK	NIE
22	Raczej Tak	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE	TAK	TAK		To zależy	TAK	TAK
23	Raczej Tak	TAK	Raczej TAK	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE		Raczej Tak	NIE	TAK
24	TAK	TAK	TAK	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK		TAK	TAK	
25	TAK	NIE	Raczej TAK	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK		TAK	TAK	TAK
26	TAK	TAK	TAK	Tak/Nie	TAK	TAK	TAK	TAK		To zależy	TAK	TAK
27	TAK	NIE	Raczej TAK	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK		Nie wiem	TAK	TAK
28	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE		Raczej TAK	NIE	NIE
29	NIE	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE		To zależy	NIE	NIE
30	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE		Raczej NIE	NIE	NIE

Komentarze *:

(*) Opinie wyrażone w niniejszej prezentacji są opiniami autorów i nie przedstawiają stanowisk instytucji.

Piotr Wachowiak: Sztuka jest bardzo mocno powiązana z gospodarką. Inspiruje. Wyzwała nowe idee, które są pomostem oddziaływania w innowacje, ... i wreszcie to przekłada się w wysoką konkurencyjność.

Juliusz Bolek: Sztuka odgrywa bardzo ważną rolę tworzeniu tożsamości narodowej i jest znaczącym narzędziem w popularyzacji państwa na świecie. Ponadto ogromną rolę odgrywa jej inspirujący charakter dla odbiorców, a zatem sztuka w rozwoju gospodarczym, innowacyjnym czy intelektualnym jest tak samo ważna dla społeczeństwa jak witaminy i mikroelementy dla człowieka.

Małgorzata Łobocka: Kultura i biznes to dwa filary nowoczesnego społeczeństwa – jedno inspiruje, drugie umożliwia. Przyszłość należy do tych, którzy rozumieją, że kultura to nie koszt, ale inwestycja w rozwój społeczny i gospodarczy.

Juliusz Bolek: Polska Rzeczpospolita ma stosunek lekceważący do żyjących twórców. Mecenat, który jest sprawowany przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowe ma charakter raportowy, to znaczy, że dobrze wygląda w sprawozdaniach, a kiedy przyjrzeć się nad efektywności, racjonalnością i różnorodnością wspierania artystów okazuje się, że jest ekstremalnie wybiórcze i ubogie.

Rafał Kamecki: Instytucja Mecenatu towarzyszy polskiemu rynkowi dzieł sztuki od samego początku, a właściwie powróciła do życia wraz z przemianami po 1989 roku. Rolę mecenasów pełniły najpierw banki oraz rosnące w siłę korporacje. Tam upatrywano największych nadwyżek finansowych, mogących wspierać ważne wystawy, czy wręcz kompleksowo finansować instytucje o randze muzeów narodowych. Dziś rolę Mecenasów przejmują prywatne osoby, inicjatywy biznesowe, a przede wszystkim specjalnie powołane do tej roli Fundacje.

Maks Kraczkowski: Wymaga refleksji i zmiany system, w którym pieniądze publiczne (w szczególności z ministerstwa kultury) ponad proporcjonalnie bardziej zasilają budżety instytucji kultury niż zawodowych artystów.

Marcin Rosołowski: Fakt, że Ministerstwo Kultury realizuje również cele polityczne danego rządu jest ogromną przeszkodą w bezstronnym podejściu do mecenatu nad kulturą – czego dowodzą choćby ogromne kontrowersje przy wymianie szefów instytucji podległych resortowi.

Izabela Rudzka: Polski rynek sztuki wykazuje duży potencjał i może być bardzo wartościowy dla mecenatu prywatnego. Ważna jest jednak w tym względzie pomoc Państwa w procesie kreowania obszaru wymiany i powszechnej edukacji społeczeństwa w zakresie wartości ponadczasowych – agora sztuki. Jako społeczeństwo, nie otrzymujemy edukacji w zakresie „sztuk pięknych”. Brak elementarnej wiedzy, powoduje nie tylko ignorancję, ale i powszechną brzydotę w każdej dziedzinie naszego życia. Edukacja w sztuce prowadzi do uwrażliwiania, uważności, umiejętności odnajdowania symboli. Nie ma sprawiedliwszego świata, niż świat ludzi nastawionych na współodczuwanie.

Małgorzata Łobocka: Bycie mecenasem to zobowiązanie, by dbać o dziedzictwo kulturowe, ale i inspirować innych do działania na rzecz sztuki.

Marcin Rosołowski: Model mecenatu kultury w Polsce opiera się na podstawach sprzed kilku dekad. Wymaga przeanalizowania i nowe podejścia.

Małgorzata Łobocka: Mecenat i kolekcjonerstwo to dowód, że sztuka i biznes mogą współpracować, wzajemnie się inspirując, przekazując doświadczenie, rozszerzając spojrzenie.

Stanisław Kluza: Środki publiczne dedykowane kulturze w zdecydowanie większym stopniu niż obecnie powinny być dedykowane artystom/twórcom. W szczególności powinno dotyczyć do twórców profesjonalnych (wykształconych w kierunku artystycznym oraz prowadzącym aktywną działalność artystyczną).

Lidia Danik: Sprzedaż dzieł sztuki przez artystów lub pośredników wymaga szeroko rozumianych umiejętności marketingowych, a w szczególności rozpoznania potrzeb poszczególnych nabywców oraz komunikowania wartości dzieła. Niestety uczelnie artystyczne niewystarczająco wspierają swoich studentów w zdobywaniu wiedzy i umiejętności w tym zakresie.

Maria Wollenberg-K.: Młodzi artyści z pewnością muszą próbować szczęścia w zainteresowaniu swoją twórczością znane, bogate kolekcje, jednak nie powinni ignorować żadnej nawet mało atrakcyjnej szansy znalezienia się w kolekcji niewielkiej ale powstającej z umiłowaniem sztuki.

Marcin Rosołowski: Mecenat, tak jak sponsoring np. w sporcie, musi się opłacać obu stronom – i może się opłacać. Trzeba tylko to pokazać i do tego zachęcać.

Juliusz Bolek: Artyści bez względu na wiek i płeć powinni być wspierani. Korzystna mogłaby być chociażby możliwość odpisywania 1 proc. na twórców przez osoby fizyczne i prawne. Nie zależnie od tego mecenat prywatny powinien móc korzystać z ulg podatkowych z tytułu inwestowania w sztukę.

Lidia Danik: Prywatny mecenat niestety często zaczyna się i kończy na rodzinie artysty.

Maks Kraczkowski: W Polsce doskwiera brak reprezentatywnych kolekcji instytucjonalnych sztuki współczesnej. Nawet kuratorzy reprezentujący państwo ulegają przejściowym modom, a także zauroczeniom sztuką, która jest dalekim echem tego, co kiedyś podobało się na Zachodzie. Również to podejście nie służy budowie przekrojowych kolekcji sztuki współczesnej.

Marcin Rosołowski: Brak działań uświadamiających, że mecenasami kultury mogą być nie tylko największe spółki – bo kultura to również małe, lokalne muzeum czy biblioteka organizująca wystawy i inne wydarzenia. Tu nie potrzeba grubych milionów, by wesprzeć ciekawy projekt.

Artur Dumanowski: Współczesny rynek sztuki i kultura wymagają współpracy między sektorem publicznym a prywatnym. Państwo i samorządy powinny aktywnie wspierać prywatne instytucje poprzez dialog, ułatwienia prawne i finansowe, aby zachęcać kolekcjonerów i filantropów do inwestowania w polską kulturę. To jedyna droga do stworzenia trwałych instytucji na światowym poziomie i zapewnienia, że kolekcje i zbiory będą dostępne dla szerokiej publiczności.

Juliusz Bolek: Sztuka i artyści powinni stanowić bardzo istotne narzędzie w promocji Polski. Ważną rolę w promocji polskiej sztuki ma Ministerstwo Spraw Zagranicznych, które od dziesięcioleci nie wywiązuje się z tego zadania. Projekty realizowane przez ambasady są chaotyczne, przypadkowe i dotyczą artystów znanych na świecie. Z tego typu działań nie ma żadnego pożytku.

Lidia Danik: O ile kolekcjonerzy instytucjonalni w zakupie dzieł sztuki kierują się przede wszystkim kształtowaniem swojego wizerunku, o tyle o zakupach nabywców indywidualnych może decydować cały szereg motywów, począwszy od emocjonalnych, a skończywszy na finansowych.

Paweł Felis: Sztuka to oczywista inwestycja, z której można czerpać wymierne korzyści finansowe. Sztuką jest zatem inwestowanie w sztukę!

Maks Kraczkowski: Rynek sztuki w Polsce został podzielony przez relatywnie wąskie grono marszandów i galerii, mających dostęp do podmiotów i środowisk dysponujących większymi pieniędzmi. Może to być utrudnienie dla młodych artystów, którzy chcą stworzyć coś nowego (zapropnować swój styl), bo trudniej jest im przekonać do siebie rynek, którym ma zdefiniowany katalog promowanych i akceptowanych form. A kwestie materialne coraz bardziej przesądzają, często zmuszają młodych artystów (często bardzo zdolnych i artystycznie niezależnych) do porzucenia profesjonalnego/zawodowego zajmowania się sztuką.

Jakub Fijewski: W Polsce wciąż brakuje kultury rzetelnej współpracy kolekcjonerów z galeriami sztuki. Większość transakcji odbywa się za pośrednictwem domów aukcyjnych, co dodatkowo pogłębia problem ograniczonego przepływu środków finansowych do artystów oraz ich profesjonalnego zaplecza, które odpowiada za ich obecność na rynku sztuki. Mam nadzieję, że nadchodzący rok stanie się okazją do refleksji, a zarówno prywatni, jak i instytucjonalni kolekcjonerzy zaczną bardziej systematycznie wspierać rozwój rynku, dokonując zakupów bezpośrednio w galeriach sztuki.

Lidia Danik: Kolekcjonerzy prywatni często nie są znawcami sztuki. W swoich zakupach kierują się m.in. własnym gustem, reputacją artysty lub galerii (domu aukcyjnego), techniką wykonania pracy bądź też sugestiami ze strony pośrednika bądź lidera opinii.

Izabela Rudzka: Kolekcjoner może być profesjonalistą lub sentymentalistą. Obaj poświęcają życie pasji. Jednak o ile pierwszy zarabia na swojej pasji, drugi czerpie radość z podziwiania. W kolekcjonerstwie można być rzemieślnikiem lub mistrzem. Wirtuozeria tego drugiego wznosi na wyżyny samego artystę.

Maria Wollenberg-K.: Jest wiele kolekcji, które powstały nie przy użyciu dużych środków finansowych, a z autentycznej pasji, wrażliwości – z potrzeby ducha. Taka kolekcja, to wyjątkowo zacne miejsce aby znaleźć się między dziełami, które zostały zgromadzone nie ze względu na znany podpis autora, a z prawdziwego podziwu talentu i wzbudzonych emocji.

Paweł Felis: Kolekcjonowanie istotnie wpływa na nasze życie. W związku z tym dokonywane wybory powinny uwzględniać nasze preferencje, oczekiwania i możliwości finansowe.

Artur Dumanowski: Prywatne kolekcje sztuki często powstają z pobudek emocjonalnych, ale nie można pomijać ich złożonej dynamiki na przecięciu pasji oraz racjonalnych decyzji inwestycyjnych. Dla wielu kolekcjonerów zakup dzieła sztuki to przede wszystkim wyraz miłości do sztuki czy forma autokreacji – są zaangażowani i pełni pasji. Z tego powodu często niechętnie pozbywają się dzieł. Z czasem jednak oprócz pasji kolekcjonerzy dostrzegają również możliwości finansowe, co nie wyklucza emocjonalnego aspektu kolekcjonowania. Ważny jest jednak balans – z jednej strony potrzeba czerpania radości z obcowania z dziełem, z drugiej zaś świadomość jego potencjału wzrostu wartości w czasie.

Jakub Fijewski: Kupowanie dzieł sztuki w domach aukcyjnych przede wszystkim generuje zyski dla organizatorów obrotu, a nie wspiera artystów, ich promotorów, agentów czy galerii. Moim zdaniem, taka forma zakupu ma niewielką wartość kulturotwórczą. Dla zobrazowania problemu: standardowy model sprzedaży w galerii zakłada, że 50% ceny trafia do artysty, a 50% do galerii. Całość tych środków wraca na rynek – artysta może tworzyć kolejne prace, a galeria inwestuje w jego promocję, np. wystawiając go na międzynarodowych targach, finansując logistykę wystaw czy organizując spotkania z kolekcjonerami, np. w USA. Z kolei w przypadku zakupu w domu aukcyjnym, zwłaszcza młodej sztuki, jedynie 5% ceny trafia do artysty, podczas gdy 55% zasila właściciela pracy, a 40% pozostaje w domu aukcyjnym (20% od sprzedającego, 20% od kupującego). W efekcie środki te nie wspierają promocji artysty ani rozwoju jego kariery. Co więcej, sprzedaż dzieła za niską cenę może mieć dalekosiężne, negatywne konsekwencje – cena widniejąca w wynikach aukcyjnych często blokuje możliwość jej znaczącego podniesienia w przyszłości, co może zahamować rozwój młodego twórcy na wiele lat.

Artur Dumanowski: Nie każdy kolekcjoner jest od razu znawcą sztuki, ale każdy kolekcjoner ma potencjał, by się nim stać. Rynek sztuki oferuje szerokie możliwości dla osób o różnym poziomie wiedzy i budżetu, co sprawia, że kolekcjonowanie jest dostępne zarówno dla pasjonatów, jak i osób początkujących. Warto zauważyć, że w wielu przypadkach kolekcjonerzy zaczynają od stosunkowo przystępnych kategorii, takich jak prace na papierze, fotografia kolekcjonerska czy ilustracje komiksowe. Z czasem, wraz z rozwojem kolekcji i zdobywaniem doświadczenia, wielu kolekcjonerów naturalnie pogłębia swoją wiedzę, stając się ekspertami w wybranej dziedzinie.

Izabela Rudzka: Sztuka, obrazy powinny być dostępne w większej ilości przestrzeni publicznych – są to jedne z lepszych miejsc do edukacji.

Maria Wollenberg-K. Powstało szereg bardzo specyficznych kolekcji, dla przykładu: gdy sami twórcy – malarze, graficy wymieniali się swoimi pracami.

Artur Dumanowski: Naszą rolą, jako domów aukcyjnych czy ekspertów rynkowych jest edukowanie nowych kolekcjonerów, że zakup obrazu, rzeźby, naszyjnika czy dobrego wina nie powinno być dyktowane tylko chęcią zysku, ale właśnie pasją i chęcią budowania kolekcji, która będzie też naszą wizytówką, będzie odzwierciedlać nasz gust, rozumienie świata, smak. Tym którzy rozpoczynali swoją przygodę z kolekcjonerstwem i pytali co mają kupić, odpowiadam „to co chciałbyś powiesić sobie w sypialni, przy czym chciałbyś się budzić i zasypiać, coś co wzbudza emocje”.

Izabela Rudzka: Ktoś kiedyś powiedział, że „w pięknych przestrzeniach żyją piękni ludzie”. Twórzmy więc takie! Tak jak do przeżycia potrzebujemy wody i powietrza, tak do życia potrzebujemy piękna. „Jeden obraz jest wart tysiąca słów” – czy można dodać coś więcej?

Paweł Felis: Kolekcjonowanie to twórczy proces poszukiwania, w którym kluczowe są fascynacja i odwaga w dążeniu do celu.

Maria Wollenberg-K. Bywają też szalenie ciekawe kolekcje nie związane bezpośrednio ze sztuką, jak kolekcje autografów, kolekcje porcelany albo np. pocztówek (Mariana Sołobodowskiego), dlatego z radością zauważam wśród dzisiejszych panelistów takich wyjątkowych kolekcjonerów.

Artur Dumanowski: Kolekcjonerzy są niejako "strażnikami" rynku sztuki. Ich działania w naturalny sposób regulują podaż dzieł na rynku, co wynika z dwóch głównych przyczyn. Po pierwsze, prywatne kolekcje często stanowią swego rodzaju "skarbcę" kultury – dzieła sztuki, które trafiają do takich zbiorów, często zostają w nich nawet dekady i zdobią wnętrza domów. Po drugie, wytrawni kolekcjonerzy są świadomi stabilności rynku, dlatego inwestując w sztukę decydują się na długoterminowe ulokowanie kapitału, oczekując maksymalnych zwrotów finansowych.

Paweł Felis: Kolekcjonerzy poprzez nawiązywanie kontaktów z twórcami mogą dotknąć ich interesującego świata wewnętrznego oraz doświadczyć uczuć towarzyszących im podczas procesu tworzenia.

Rafał Kamecki: Pojawia się pytanie, czy mecenat przypisany jest wyłącznie do młodych twórców, poszukujących wsparcia i promocji? Praktyka rynku pokazuje, że mecenat doskonale odnajduje się także w kontekście artystów już nieżyjących. Przejawia się to poprzez organizację wystaw retrospektywnych, a ostatnio coraz więcej mówi się o potrzebie finansowania działań nad tworzeniem katalogów *raisonné*, tzw. katalogów dzieł wszystkich dla najważniejszych artystów. Przykładowo powstają obszerne opracowania twórczości Magdaleny Abakanowicz, Wojciecha Fangora, Andrzeja Wróblewskiego czy katalogi dzieł Witkacego.

Juliusz Bolek: Ważne jest stworzenie takiego systemu wspierania artystów, który zapewniałby środki również dla niekomercyjnych i niszowych i aktywności artystycznych.

Jarosław Mańka: Wśród kolekcjonerów warto też wyróżnić specjalną grupę, można by wręcz rzec-elitę, mam na myśli kolekcjonerów, którzy przekazują swoje cenne zbiory Narodowi. Do takich osób z pewnością można zaliczyć hrabinę Lanckorońska, która swoje cenne zbiory przekazała Wawelowi, za co Zamek Królewski odwdziaczył się specjalną tablicą. Bez wątplenia hrabina Lanckorońska dojrzała do takiej decyzji.

Są jednak kolekcjonerzy, którzy pozyskują cenne dzieła sztuki "od razu" myśląc o celach wyższych, o Narodzie.

Takim wspaniałym przykładem jest Julian Godlewski herbu Gozdawa – uczestnik walk o Lwów w 1919 roku, wojny polsko-bolszewickiej i żołnierz generała Maczka ranny w bitwie pod Falaise. Julian Godlewski po wojnie zasiadał w radzie nadzorczej stalowego potentata Thyssena i w radzie nadzorczej Fundacji Thyssena z kapitałem zakładowym 100 mln marek.

Już od lat 50. XX w. Julian Godlewski stał się kolekcjonerem i zarazem "łowcą skarbów". Jego "przygoda" z kupowaniem dzieł sztuki zaczęła się od...uratowania Muzeum Polskiego w Raperswilu i jego cennych zbiorów. Godlewski przeznaczył olbrzymie kwoty na reaktywację słynnego muzeum, a następnie zajął się "polowaniem" na Polonica. Godlewski nie znając się na dziełach sztuki, był człowiekiem, który postanowił stworzyć świetnie działającą "maszynę" składającą się ze specjalistów, którzy wyszukiwali Polonica.

Marcin Rosołowski: W ostatnich latach ukazuje się coraz więcej publikacji pokazujących prywatne zbiory sztuki, relacje kolekcjonerów; to dobra i ciekawa forma promowania zarówno kolekcjonerstwa, jak i mecenatu, bowiem te dwa obszary się przenikają

Jakub Fijewski: Kupowanie prac bezpośrednio od artystów to także dobre rozwiązanie, choć przede wszystkim na wczesnym etapie ich kariery. Artysta bez doświadczenia rynkowego, korzystający głównie z dostępnych narzędzi promocji, takich jak Instagram czy inne platformy internetowe, szybko wyczerpuje możliwości sprzedaży w swoim najbliższym kręgu znajomych. Przykładem może być działalność Fijewski Gallery, która działa na rynkach w USA, Szwajcarii i Polsce, a także wystawia prace artystów na międzynarodowych targach, w tym w Azji. W tym roku byliśmy obecni na Festiwalu Filmowym w Cannes, targach K-Art w Korei Południowej oraz otworzyliśmy nową przestrzeń wystawową w Chicago, Illinois. Tak szeroką skalę działalności udało nam się osiągnąć wyłącznie dzięki zaufaniu kolekcjonerów do naszej pracy i jakości promowanej przez nas sztuki, w tym dzieł polskich artystów. Takie działania na arenie międzynarodowej są trudne do realizacji w pojedynkę – w sztuce czas mierzy się dekadami, a międzynarodowy sukces wymaga współpracy i zrozumienia wszystkich uczestników rynku: artystów, kolekcjonerów, instytucji. Kluczowe jest także wspieranie młodych artystów poprzez odważniejsze inwestowanie w ich prace na wczesnym etapie kariery, nawet jeśli wymaga to świadomego „przełacania”. Tego rodzaju wsparcie tworzy fundamenty dla ich dalszego rozwoju. Na tym tle wyraźnie widać różnicę pomiędzy kolekcjonerami w Polsce, którzy często szukają okazji, by kupić tanio, a kolekcjonerami za granicą, którzy częściej zastanawiają się, dlaczego kupują dane dzieło i jak ich wybory mogą wpłynąć na otaczający świat. Dla nich korzyści finansowe są mniej istotne niż świadomy wkład w rozwój sztuki i kulturę.

Piotr Wachowiak: Trzeba wspierać profesjonalnych artystów, a w szczególności w ich młodości. Chciałbym, aby ich sztuka i oni sami mogli zaistnieć, a w szczególności, aby z powodów bytowych nie rezygnowali z obranej i wymarzonej przez siebie drogi. Chciałbym, aby SGH doceniła ich wyobraźnię/kreatywność; żeby dzieląc się naszą przestrzenią akademicką było to inspiracją dla naszych studentów i pracowników.

+++++

Konferencji towarzyszył wernisaż prac młodych polskich artystów, laureatów Konkursu INSPIRACJE 2024

I miejsce – Julia Majewska: Zwycięzcą „Złotej Paletki 2024” została Julia Majewska. Jest studentką IV roku malarstwa na Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku. Zajmuje się malarstwem, ilustracją, grafiką cyfrową oraz warsztatową, rysunkiem i kolażem. Laureatka stypendium Prezydenta Miasta Gdańska oraz stypendium Rektora Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku.

Jak sama pisze: „w swojej twórczości porusza tematy między innymi relacji przestrzeni miejskiej i naturalnej, wpływu różnych sposobów ludzkiej ingerencji w środowisko naturalne na funkcjonowanie i dobrostan ludzi oraz zwierząt. W swoich pracach stara się zwrócić uwagę na zmiany klimatyczne, ich przyczyny oraz możliwe skutki; zastanawia się między innymi nad pojęciem konsumpcjonizmu, luksusu. Inspiruje się utopijnymi oraz antyutopijnymi wizjami przyszłych miast oraz społeczeństw, pojawiającym się w literaturze oraz filmie.”

Kapituła nagrody uznała, że industrialny charakter pracy konkursowej znakomicie oddaje założone idee. Młoda artystka wystawiała już swoje prace na wystawach zbiorowych, m.in.: Interferencje 307, Galeria EL, Elbląg, 2021; RYSOWAĆ∞, Międzynarodowa Wystawa Rysunku Studenckiego, Galeria Sztuki Wozownia, Toruń, 2022; Art'em All 2. Wielki przegląd prac studenckich ASP w Gdańsku, Galeria Plenum, Gdańsk, 2022, Kühl w Bramie Nizinnej w Gdańsku, 2022, "Phos+Graphos," Galeria w Ruchu w Gdańsku, 2023; Szkic ma moc, Galeria Ring, Legnica, 2023; Niedoskończone, DKS Oficyna, Poznań, 2023; Kobięca strona sztuki IV, Defabryka, Warszawa, 2023; Triennale Malarstwa Studenckiego 2, BWA, Rzeszów, 2024; RYSOWAĆ TERAZ, Międzynarodowa Wystawa Rysunku Studenckiego, Galeria Sztuki Wozownia, Toruń, 2024.

II miejsce i wyróżnienie laureatów – Julia Ciutek: II miejsce *ex aequo* oraz wyróżnienie laureatów, „Srebrną Paletkę 2024” zdobyła **Julia Ciutek**. W 2020 roku uzyskała dyplom Zespołu Szkół Plastycznych im. Tadeusza Kantora w Dąbrowie Górniczej na specjalizacji Szkoło Artystyczne. W 2023 roku, zdobyła dyplom licencjacki z wyróżnieniem na wydziale Ceramiki i Szkła Akademii Sztuk Pięknych im. E. Gepperta we Wrocławiu, gdzie podjęła studia magisterskie.

Jej twórczość, silnie osadzona w rzeczywistości, której jest świadkiem, stanowi refleksję nad trudnościami, z jakimi borykają się nie tylko ona, lecz także jej bliscy. Jak zauważa artystka: *„jest świadkiem nieustannych nierówności, systematycznych niesprawiedliwości i kompleksowych wyzwań, z jakimi jako społeczność muszą się zmierzyć. Poprzez sztukę pragnie zainspirować do dialogu, zrozumienia oraz aktywnego zaangażowania w kształtowanie lepszej przyszłości.”*

Konkursowa praca jest znakomitym przykładem możliwości wykorzystania istniejących w szkło kontrastów tj. między twardością a delikatnością, stałością a płynnością. Jest to rzeźba pełna urokliwej zwiewności z pewną aurą tajemniczości, ze znakomitym wyczuciem walorów szkła przy zastosowaniu techniki slumping. Julia Ciutek brała udział w licznych wystawach, projektach i warsztatach, zarówno krajowych jak i zagranicznych.

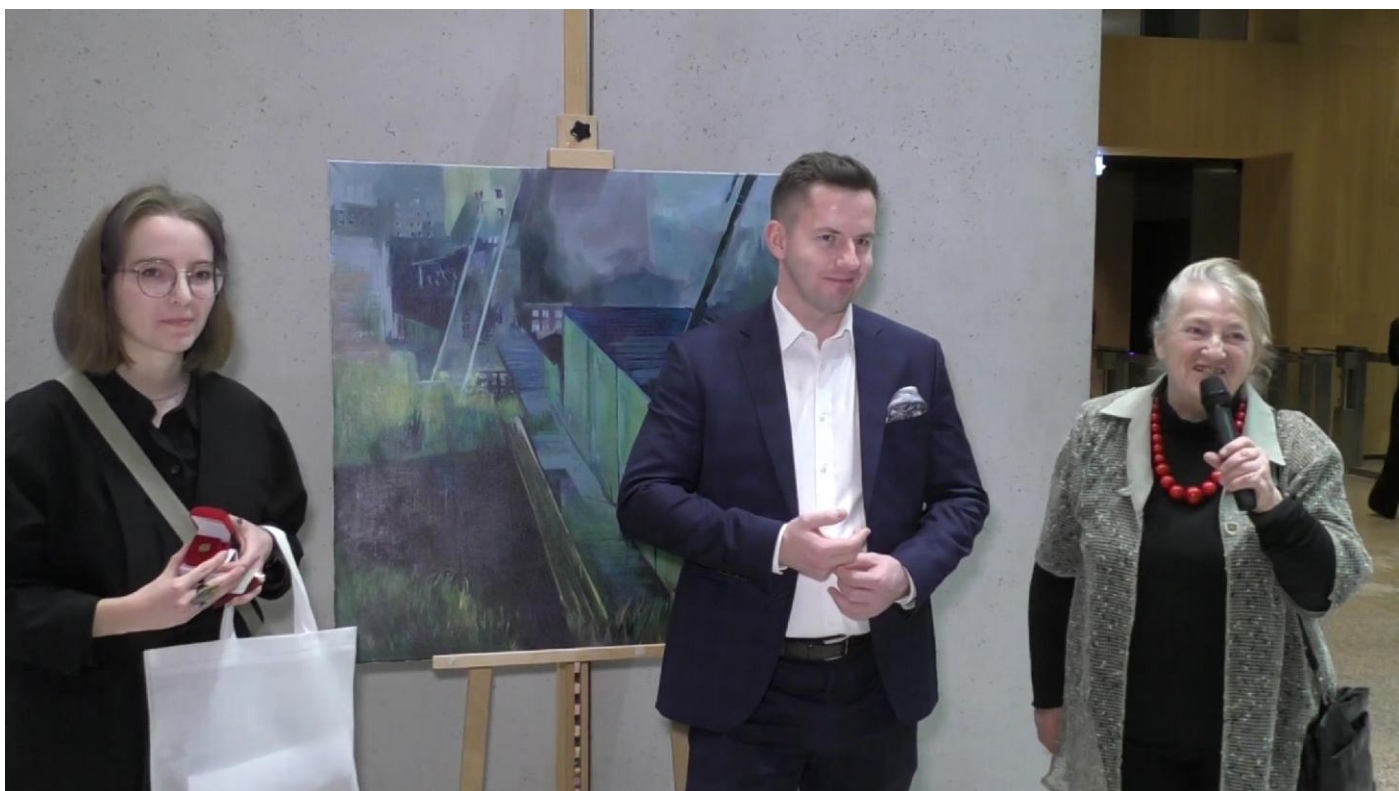
II miejsce – Ewelina Katarzyna Jakubowska: Zdobywczynią *ex aequo* II miejsca – „Srebrnej Paletki 2024” jest Ewelina Katarzyna Jakubowska. Absolwentka Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku. Studia rozpoczęła w 2015 roku w pracowni Józefa Czerniawskiego. W 2021 roku obroniła pracę dyplomową w pracowni prof. Macieja Świeszewskiego. Zajmuje się malarstwem, rysunkiem oraz mozaiką. Wyróżniona praca wpisuje się w nurt fotorealizmu, ale z pewną dozą fantazji. Sama pisze, że: *„w swoim malarstwie łączę elementy realistyczne z abstrakcyjnymi, jednocześnie starając się, aby czas i przestrzeń pozostały nieokreślone”*. Wybrane wystawy: Gdańsk 2016, 2018, 2019, 2021; Leszno 2021; Poznań 2022. Otrzymała Wyróżnienie I Ogólnopolskiego Konkursu Malarskiego im. Krzysztofa Grzesiaka i wystawa w Wieży Ciśnień, oddział Muzeum w Lęborku, 2022.

III miejsce – Barbara Bugdol: Trzecie miejsce i wyróżnienie „Srebrnej Palety” otrzymała Barbara Bugdol ukończyła Liceum Sztuk Plastycznych w Wodzisławiu Śląskim na specjalności techniki druku artystycznego. Obecnie jest studentką Grafiki oraz absolwentką Sztuki i Wzornictwa Szkła na Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu. Była stypendystką Prezesa Rady Ministrów. Jej prace zostały zaprezentowane na wystawach grupowych w Polsce i za granicą. W swojej twórczości chętnie czerpie inspiracje z natury. Często tworzy swojego rodzaju autoportrety. Poprzez obrazy próbuje ukazać, jaki jest jej świat dźwięku i ciszy. Barbara od urodzenia jest osobą niesłysząca, która odbiera dźwięki przy pomocy wszczepionego implantu ślimakowego i procesora mowy.

Grafika „Na szlaku” ma nie tylko walor profesjonalnego warsztatu – połączenia akwaforty i akwatinty, ale ponadto walor wrażliwej duchowości, wprowadzając widza w stan zadumy i refleksji. „Inspiracją mojej pracy był las w górach, do którego lubię wracać, przemyśleć swoje sprawy, a także odpocząć w nim i tworzyć.” – słowa autorki pracy.

Więcej informacji o wynikach Konkursu INPISRACJE 2024 można przeczytać na: <https://www.paleta.art.pl/2024>

Wernisaż prac laureatki I miejsca „Złotej Paletki” Ogólnopolskiego Konkursu INSPIRACJE 2024 (od lewej): Julia Majewska (laureatka „Złotej Paletki” INSPIRACJE 2024), mec. Łukasz Wądołowski (Kancelaria WW LEGAL Wądołowski i Wspólnicy), Maria Wollenberg-Kluza (prezes Fundacji PALETA).

Wernisaż i wręczenie wyróżnień Ogólnopolskiego Konkursu INSPIRACJE 2024 (od lewej): Ewelina Katarzyna Jakubowska (II miejsce *ex aequo* 2024), Barbara Bugdol (III miejsce 2024), Piotr Sobiesiak (laureat „Złotej Paletki” INSPIRACJE 2023), Maria Wollenberg-Kluza (prezes Fundacji PALETA), Julia Ciutek (II miejsce *ex aequo* oraz wyróżnienie laureatów 2024).

Wernisaż i wręczenie wyróżnień Ogólnopolskiego Konkursu INSPIRACJE 2024 (od lewej):
Jakub Fijewski (prezes FIJEWSKI GALLERY), Maria Wollenberg-Kluza (prezes Fundacji PALETA), Piotr Wachowiak (JM Rektor Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie), Marcin Dąbrowski (Kancelarz Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie), Ewelina Katarzyna Jakubowska (II miejsce *ex aequo* 2024), Julia Ciułek (II miejsce *ex aequo* oraz wyróżnienie laureatów 2024), Barbara Bugdol (III miejsce 2024), Piotr Sobiesiak (laureat „Złotej Paletki” INSPIRACJE 2023).

+++++

PARTNERZY I PATRONI

+++++ Niniejsza informacja może być powielana, cytowana i rozpowszechniana w części lub całości bez uzyskiwania dodatkowej zgody uczestników i organizatorów debaty. W przypadku wykorzystywania treści z niniejszego komunikatu zachodzi konieczność podawania źródła informacji.

+++++ Dodatkowe informacje można uzyskać: QUANT TANK; tel. 22 299 66 30; biuro@ideia.pl

+++++